Forældremødet

TEATRET ST. TV

www.teatretsttv.dk

Undervisningsmateriale:

Til elever og lærere i udskolingen og på ungdomsuddannelserne

INDHOLD

Om forestillingen	**s.3**
Introduktion til materialet	**s. 4**
Inden forestillingen	**s. 5**
Forventningsøvelse	s. 6
Introduktion til forestillingsanalyse	s. 7
Forestillings analyse ark	s. 8
Reportage fra prøverummet	s. 9
Efter forestillingen	**s. 10**
Den personlige oplevelse	s. 11
Iscenesættelse af personlig oplevelse	s. 13
Forrestilingsanalyse	**s. 14**
Del 1) Visualitet og sceneri	s. 15
Del 2) Lydlandskab og musik	s. 16
Del 3) Spil og publikum	s. 17
Del 4) Narrative forhold	s. 18
Del 5) Mening og betydning	s. 19
Dansk og drama - brug Manus	**s. 20**
Tekst og undertekst	s. 21
Statusøvelser	s. 25
Skriveøvelser	s. 28
Parallelfortællinger	s. 29
Viderefortællinger	s. 31
Genrebegreber	s. 33
Samfundsfag	**s. 39**
Forældremødet som metafor	s. 41
Tag konflikten et andet sted hen	s. 42
Interview af egen skoleleder	s. 42
Lav en retssal	s. 43
Psykologi	**s. 45**
Intentions/motivationsøvelser	s. 46
Musik	**s. 48**
Øvelsesark	s. 49

OM FORESTILLINGEN

Forældremødet er en humorfyldt syngende lussing til et stadig mere splittet Danmark. **Forældremødet** er tredje del af Teatret st. tvs samfundstrilogi, som sender det danske velfærdssamfund til sundhedstjek.

Vi inviteres indenfor til forældremøde i 9.b. Til **Forældremødet** mødes forældre med forskellige sociale, økonomiske og kulturelle baggrunde og der serveres kage og kaffe. Alle rækker pænt fingeren i vejret, men peger bagefter direkte på hinanden, imens verbale lussinger og absurde anklager flyver gennem luften. Imens står læreren med dagsordenen i hånden, hvor sociale medier, klassekassen og trivsel bare er enkelte punkter på en lang liste de skal nå igennem. Oven i popper dagens konflikt mellem Jasper og Fie op. Forældrene glemmer de unge det hele ellers handler om.

Forældremødet i 9. B spejler bredden i samfundet og stiller spørgsmål ved, hvordan Fie og Jasper skal finde deres vej i et klasselokale, en skole, et samfund og en verden, hvor alle er sig selv nærmest og ingen lytter til hinanden. Hvordan skal de nogensinde mødes når de voksne ikke engang kan?

Instruktør: Rolf Heim

Dramatiker: Line Mørkeby

Komponist: Sune Skuldbøl Vraa

Scenograf/lysdesign: Raphael Solholm

Medvirkende: Kitt Maiken Mortensen,

Marianne Søndergaard og Betina Grove

INTRODUKTION TIL MATERIALET

Forældremødet rummer med sin musiske og humoristiske behandling af et stadig mere splittet Danmark en faglig spændvidde som kan omsættes til undervisningsforløb i dansk, drama, samfundsfag, psykologi og musik i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

Materialets første del omhandler tekster og øvelser, der introducerer forestillingen og åbner for teateroplevelsen. Den midterste del er centreret omkring den personlige oplevelse af forestillingen og inspiration til arbejde med forestillingsanalyse. Den sidste del af materialet er inddelt i fagspecifikke øvelser. Der er således både øvelser som klæder eleven på til at forstå og reflektere over forestillingens form og indhold før og efter teaterbesøget.

Hvert afsnit indeholder en introduktionstekst til læreren og øvelser og opgaver til eleverne. Nogle øvelser tager udgangspunkt i forestillingens formsprog og lægger op til, at eleverne går på gulv og arbejder med teaterøvelser, fysisk fortolkning og musiske udtryk, som led i arbejdet med mundtlighed, kropssprog og æstetiske, musiske og sociale kompetencer. Andre opgaver tager udgangspunkt i forestillingens indhold og analytiske tilgange, der lægger op til at man arbejder med skærpelse af argumenter, refleksioner og dialog om problematikker og temaer der har relation til forestillingens indhold.

Materialet er skrevet så det rammer både udskoling og ungdomsuddannelser og der vil derfor være opgaver og inspirationsspørgsmål i varierende sværhedsgrader. Det er derfor en god ide at se spørgsmålene til eleverne igennem og udvælge de af dem, man mener rammer ens egne elever.

I materialet indgår en række små film, hvor skuespillerne taler om forestillingen. De taler om hvorfor de har valgt at lave en forestilling om et forældremøde, om spillestil, scenografi, lyd og lys og om brugen af teknik på scenen. Disse film kan anvendes til at understøtte forestillingsanalysen, samt øvelser indenfor samfundsfag og psykologi. Materialet indeholder yderligere uddrag fra manuskriptet. Det er også muligt at rekvirere hele manuskriptet ved henvendelse til Teatret st. tv. Manuskriptet kan frit bruges i undervisningen til analyse og fortolkning, samt dramatisk arbejde, men manuskriptet må ikke bruges i forbindelse med offentlige visninger.

God fornøjelse med forestillingen og materialet.

INDEN FORESTILLINGEN

Til læreren

Teateroplevelsen starter længe inden man har sat sine ben i teatret, med de forventninger man har til den forestilling man skal se. Forventningerne til en forestilling opbygges via de informationer man får om forestillingen fx via presseomtaler, reklamer og PR, fotos på teatrets hjemmeside og omtaler på de sociale medier. Forventningerne kan også være farvet af den viden man har om det sted forestillingen skal spille. Nogle af de spor, der lægges ud er styret af teatret andre er ikke. De spor, der er styret af teatret må anses for at være en del af den teatrale kommunikation, hvoraf selve forestillingen blot er en del. Den teatrale kommunikation indeholder alt det, der går forud, og det, der følger selve forestillingen.

Forventningsøvelse & teatral kommunikation

Det kan være en god ide, at gøre sig sine forventninger klar, og hvor man har dem fra, inden man ser en forestilling, idet det kan kvalificere måden man oplever forestillingen på. Gennem dette vil man også tage hul på at undersøge, hvordan den teatrale begivenhed kommunikerer med sit publikum.

Det kan derfor være en god ide både at afklare forventninger, forberede sig på, hvordan man kan analysere og forstå forestillingen og sætte sig ind i reportage fra prøverummet.

Den forventningsafklarende øvelse kan laves af klassen som en fælles brainstorm, i grupper eller individuelt.

Introduktion til forestillingsanalyse

Danskfagets færdigheds- og vidensmål efter 9.klasse lægger op til at eleverne kan analysere både billeder, tekster, samtaler, kropssprog, digitale teknologiers kommunikationsformer og film, samt kan iagttage en kommunikationssituation. En forestillingsanalyse træner eleverne i iagttagelser og analyser af rigtig mange af danskfagets fagområder og øver redskaber til at indfange kompleksiteten af informationer i en kommunikationssituation, hvor både billeder, tekst, samtaler, kropssprog- og nogle gange også filmmediet og digitale kommunikationsformer er anvendt i lag, der konstant er i bevægelse.

For at kunne få fat om den kompleksitet, som en forestilling indeholder, må man søge at få hold om enkeltelementerne, samt hvordan de spiller sammen, ved at systematisere sine iagttagelser. Ud fra denne systematisering kan man søge svar på hvad der i forestillingen har en given virkning på publikum, hvad publikum kunne opleve og sætte analysen af disse oplevelsesmuligheder i relation til forestillingens konkrete kulturelle og sociale kontekst.

Forestillingsanalysen kan også anvendes i faget musik, med fokus på teaterbegivenhedens auditive udtryk, eller samfundsfag og psykologi, med henholdsvis fokus på forestillingens tematikker og sociale og kulturelle kontekst og karakterernes udvikling, intentioner og motivationer.

Ud over en introduktionstekst til elever om forestillingsanalyse, indeholder materialet et forestillings analyse ark. Det kan være en stor hjælp når man skal i gang med en forestillingsanalyse, at man har brugt et eller andet notatsystem, hvor alle de iagttagelser man gør sig systematiseres. Arket kan anvendes enten imens man ser forestillingen, lige efter eller begge dele. Det er samtidigt vigtigt at man ikke kommer til at blive så optaget af at tage noter over iagttagelser af delelementer, at man ikke oplever forestillingen som en helhed. Instruer derfor eleverne i kun at tage overordnede noter under selve forestillingen.

FORVENTNINGSØVELSE & TEATRAL KOMMUNIKATION, ØVELSESARK

Se filmen og billederne herunder, inddrag evt. forestillingsplakaten og pressemateriale. Lav ud fra disse materialer en brainstorm over, hvordan den tetrale begivenhed kommunikerer med sit publikum.

LINK TIL FILM MED TRAILER (kommer senere)

Inspirationsspørgsmål

a. Hvilke tanker og forventninger til forestillingen skaber denne kommunikation

b. Hvilke følelser vækker de

c. Hvilke temaer forventer du bliver berørt

d. Hvilke historier forestiller du dig vil blive fortalt

e. Hvordan forventer du forestillingens visuelle udtryk, scenografi, rekvisitter, kostumer og lys vil være?

f. Hvilke forventninger til forestillingens auditive udtryk, reallyde, effektlyde, stemmer og musik har du?

g. Hvilke figurer/karakterer forventer du at møde i forestillingen?

h. Hvordan forestiller du dig, at det dramaturgiske handlingsforløb og plottet udfolder sig i forestillingen?

i. Hvilken rolle forventer du at få som publikum

j. Hvis du har hørt eller set forestillingen omtalt via netværk, anmeldelser eller på sociale medier, hvordan påvirker disse omtaler så dine forventninger til forestillingen?

INTRODUKTION TIL FORESTILLINGSANALYSE, ØVELSESARK

Når vi ser et teaterstykke er der mange elementer, der spiller sammen og som har betydning for de måder vi kan forstå stykket på som publikum. Der er teaterstykkets forløb, fortælling og plot. Den skuespilstil skuespillerne anvender. Hele det visuelle udtryk, herunder scenografi, lys, rekvisitter, sceneudstyr og kostumer. Så er der hele det auditive udtryk dvs., hvordan musik, effektlyde, overgangslyde, reallyde og stemmer etc. bruges i teaterstykket.
Se nedenstående film fra forestillingen og forsøg at danne jer et overblik over elementer der er på spil bare i dette lille uddrag af forestillingen.

LINK TIL TEASER, LINK TIL TEASER, LINKT TIL TEASER (kommer senere)

Skriv alle de elementer op I synes er på spil i det uddrag fra forestillingen i ser i filmen.

I kan anvende nedenstående skabelon:

Forløb og plot	Skuespilstil	Visuelt udtryk	auditivt udtryk

Det er ikke en del af forestillingsanalysens primære formål at vurdere, hvorvidt begivenheden var god eller dårlig, men en forestillingsanalyse kan anvendes som argument for en bedømmelse i fx anmeldelsesform.

FORESTILLINGSANALYSEARK

For at lette arbejdet med at systematisere ens iagttagelser kan det være en god ide, at anvende skemaer som det nedenstående. Skemaet kan med fordel medbringes til selve forestillingen og er sat op således at iagttagelser af delelementer kan følge forestillingens fremadskridende kronologi, hvorved man bagefter vil have en fornemmelse af, hvordan delelementerne spiller sammen.
Når vi ser **Forældremødet,** hvad lægger vi så mærke til som publikum?

Det visuelle udtryk:		**Det auditive udtryk**		**Forestillingens forløb**	**Skuespilstil**
Scenografi og lys	Rekvisitter, sceneudstyr og kostumer	Musik, overgangs-lyde og lyd fra medier anvendt på scenen	Effektlyde og reallyde	Handlingsforløb, plot, hvordan formidles det via iscenesættelsen	Naturalistisk Absurd Publikums-aktiverende Fysisk teater

REPORTAGE FRA PRØVERUMMET

Forældremødet er en svær tekst. Den er ikke handlingsbåret og har ikke runde karakterer med følelser der udvikler sig, men er nærmere et satirisk øjebliksbillede af en splittet voksenverden parallel med en endimensionel ungdomsverden.

Til læseprøven på første prøvedag mærkede vi, at teksten ikke var færdig. God og rytmisk, men ikke et færdigt manuskript. Derfor har Rolf efter aftale med Line brugt en stor del af prøveprocessen på at rette, slette, tilføje og bytte om på scener. Den proces har også gjort at Sune har været med i prøverummet og løbende arbejdet med at komponere og inkorporere musikken i forestillingen. Og at vi skuespillere stadig kegler rundt og lærer nyt med speederen i bund hele tiden. Intet lægges fast. Alt er work in progress til det sidste sekund.

Vores vej ind i teksten har været formsprog. De første 2 uger arbejde vi gennem formen på at knække koden til både musikkens univers og til tekstens flow.

Rolf anvender Rafs scenografi helt konkret. Elementerne giver sig ikke ud for at være andet end de er: bord og stole er bord og stole, og bliver ikke anvendt som andet end bord og stole. Keyboard, trommepad, mikrofoner med og uden effekter og lyscuetaster er synlige. Som et lydstudie hvor vi kreerer lyduniverset åbent og synligt for publikum. Vores bevægelser og arrangement på scenen er i høj grad påvirket af det benspænd, at det er netop dén mikrofon med dén lyd der skal anvendes, eller at dén knap skal trykkes på for at skifte lyd eller lys.

Rolf så forældrene sidde helt konkret på hver deres stol omkring bordet til mødet. Da vi forsøgte at gøre det kun 3 skuespillere til 9 roller opstod det komiske element at vi måtte løbe frem og tilbage mellem stolene, fordi vi alle spille flere forskellige forældre. Det element blev det bærende til forældrescenerne for både at skabe komik og kaos. Gennem forestillingen udvikles skiftene så de bliver mere flydende og hastigheden stiger i takt med at forældrenes diskussioner intensiveres.

Med alt det kaos gav det ingen mening også at skabe kaos i musikken til forældrene. En del af forældrescenerne er helt uden musik. Vi forsøgte at indlægge nogle forældresange, men det var simpelthen ikke muligt. Det gik imod formen og virkede forstyrrende.

Rolf bad os finde stemmer og ikoniske kroppe til hver forældre. I første omgang overdrevne og groteske klicheer. Efterhånden uden overspil med stadig med en stram bevægelsesform og stemme. Dette arbejde var ikke kun for at forældrene skulle være forskellige og genkendelige for publikum, men også for at ”flytte os fra os selv” og finde et teatralsk lag der løfter os ud af virkeligheden og ind i fortællingen.

Også i arbejdet med de unge karakterer har Rolf bedt os ”flytte os fra os selv”. Vi har arbejdet med at tale rytmisk, tage fat i ordene og koreografere bevægelserne, så udtrykket bliver renset for forstyrrende naturalistiske gestus. Arbejdet er inspireret af den tyske instruktør Michael Thailhaimer. Rolf ønsker at vores kropssprog er holdt, men at vi stadig hviler og er tilstede i den holdte krop med alle følelser og tanker.

I de unges scener anvender vi ”lydstudiet”. Vi spiller underlægningslyd til os selv og hinanden, synger, taler i mikrofoner, går rundt, løber, sidder og står på bordet. På en måde er de scener både mere begrænsede og mere frie end forældrescenerne. Vi kan gå flere veje koreografisk og musikalsk med dem, men de kan ikke tåle for meget lir. De fungerer bedst som korte entydige oplæg til forældrenes mere og mere groteske diskussioner. Hvis de får for meget plads tipper billedet fra satire over det splittede samfund til en mere personlig (udviklings)historie mellem 3 unge mennesker. Det havde været en helt anden fortælling.

Den sidste uge vi har tilbage skal vi anvende på at lære lyscues, få flow flow og mere flow. Og nå ja måske lige få en helt ny åbningsscene på plads …

Skrevet af skuespiller Betina Grove marts 2017, en uge forud for premiere.

EFTER FORESTILLINGEN

Til læreren

Der findes uendelig mange måder, hvorpå man kan forsøge at indfange, tale om og analysere en forestilling. I følgende øvelser er der fokus på den umiddelbare og personlige oplevelse. Øvelserne kan anvendes som indgang til at arbejde med mere strukturerede iagttagelser og analyser i form af forestillingsanalyser.

Første del af øvelserne laves i par, næste del individuelt som en tegneøvelse og tredje del som gruppeøvelser eller fælles i klassen og den sidste øvelse, hvor den personlige oplevelse iscenesættes, laves i grupper.

DIN PERSONLIGE OPLEVELSE, ØVELSESARK

Din oplevelse af forestillingen kan være en hel anden end din sidekammerats. Denne øvelse sætter fokus på din personlige oplevelse af forestillingen.

De første dele af øvelsen laves som interview i par, hvor I spørger ind til hinandens oplevelser. Det vigtige her er ikke hvorvidt I kunne lide forestillingen, men hvad I oplevede.

Interview i par

I skiftes til at interviewe hinanden. Sæt jer overfor hinanden.

Interviewguide:

Hvad gjorde særligt indtryk på dig under jeres teaterbesøg?

Hvad så du? Vær specifik. Hvilke farver, former, objekter, lys, mennesker så du?

Hvad hørte du? Igen vær specifik. Hvilke reallyde, var der effektlyde, musik, stemmer?

Hvilke følelser fremkaldte forestillingen hos dig? Og hvordan blev disse følelser fremkaldt?

Var der noget i forestillingen, der fremkaldte minder om egne oplevelser eller erfaringer?

Hvilken karakter i forestillingen identificerede du dig mest med? Hvorfor tror du det?

Visuel undersøgelse

Herefter tager I 5 minutter, hvor I individuelt svarer på nedenstående spørgsmål ved at tegne.

a. Tegn forestillingen som en streg, hvordan ville denne se ud, som en kurve, lige, en cirkel eller noget helt andet?

b. Tegn hvilken farve den ville have

c. Tegn den/de følelser forestillingen fremkaldte hos dig

Uddyb og sammenlign herefter jeres svar i grupper eller hele klassen og tal om, hvordan det kan være jeres oplevelser enten er så ens eller forskellige. Til sidst kan I sammenligne jeres egne visuelle udtryk fra forestillingen med nedenstående fotografier fra scenografien i Forældremødet,

Auditiv undersøgelse

Til sidst kan I undersøge jeres personlige oplevelser af forestillingens lydlandskab. Denne del af øvelsen kan laves i grupper eller som en fælles undersøgelse i klassen.

Vælg hvordan I vil stå, nu skiftes I til at sige/eller fremkalde den lyd som I personligt repræsenterer forestillingen. I kan anvende jeres stemmer, men må også bruge genstande i klasseværelset som kan fremkalde lyde I synes repræsenterer forestillingen fx kopper der sættes, borde der rykkes etc.

I bliver ved med dette indtil I oplever at der kommer en rytme i det lydlandskab I selv får fremkaldt.

I kan afslutte med en fælles opsamling af, hvilke udtryk jeres personlige auditive oplevelser fik når I satte dem sammen til et fælles auditivt udtryk.

Iscenesættelse af personlig oplevelse

I grupper af 3-5 udvælger i tre scener fra forestillingen som I har lagt mest mærke til. I taler kort om scenerne.

Derefter laver i tre frysbilleder/statuer med jeres kroppe over situationerne i scenerne.

Når I har gjort dette, laver i de tre statuer i rækkefølge efter hinanden og laver nu også overgange mellem statuerne, således at I får lavet en lille sekvens. Overgangen kan være glidende bevægelser, i slowmotion eller laves som hakkende bevægelser.

I kan til sidst vise sekvenserne for hinanden i klassen. Spørg gerne ind til de forskellige frysebilleder og sekvenser og diskuter om I er enige i tolkningerne.

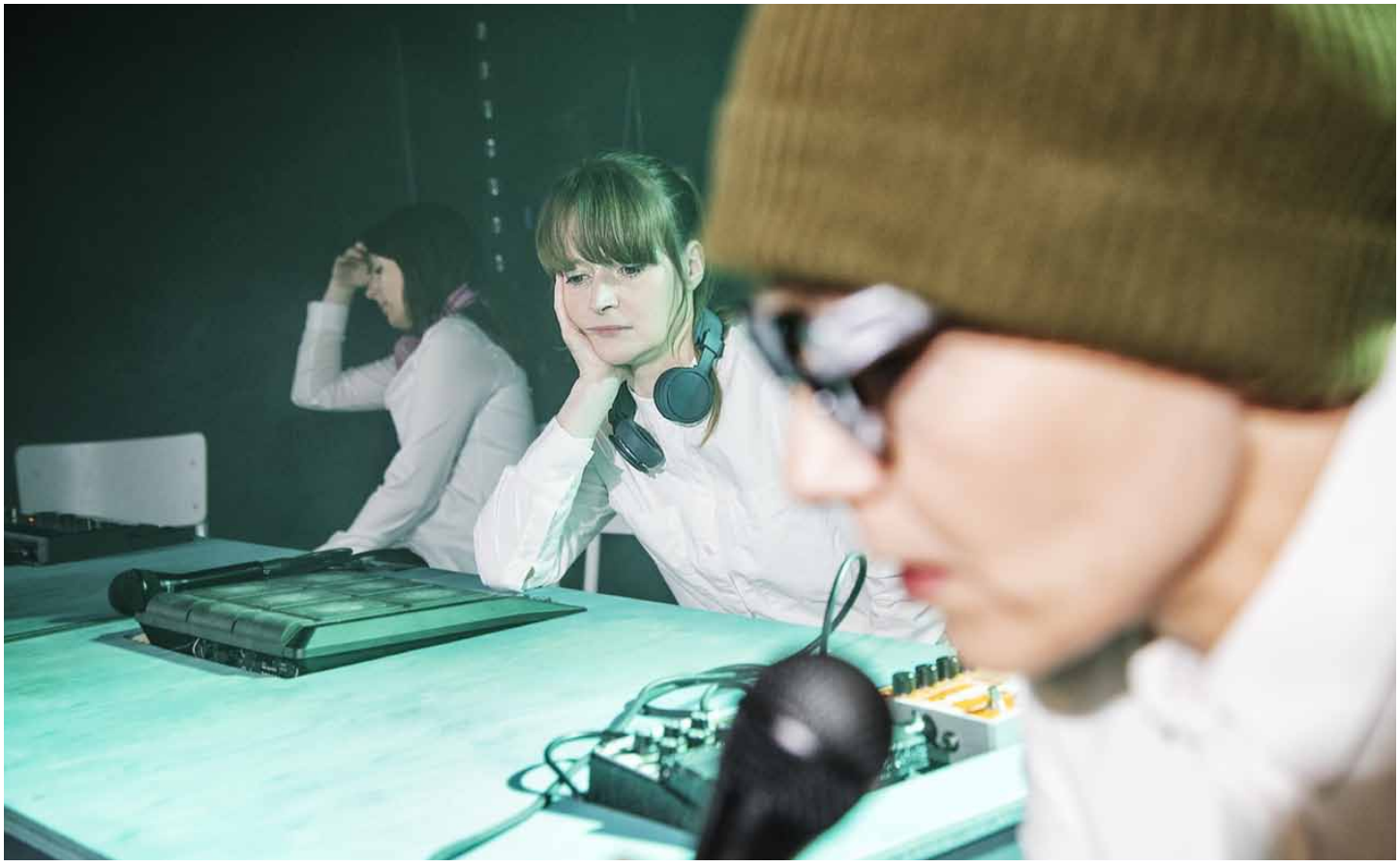

FORRESTILINGSANALYSE

Til læreren

I det følgende tages der udgangspunkt i at man har iagttaget forskellige delelementer fx via skemaet i forestillingsanalyse ark eller andre former for struktureret iagttagelsesmetoder.

Forestillingsanalysen er delt i 5 afsnit, der hver har fokus på forskellige delelementer 1) Visualitet og sceneri 2) Lydlandskab og musik 3) Spil og publikum 4) Forestillingens forløb 5)

Mening og betydning.
Man kan i sin analyse vælge at fokusere mere på nogle delelementer end andre, alt efter hvilket fag analysen anvendes i, hvad man er optaget af, eller bør træne. Dog er det interessante i analyser af forestillinger ofte netop, hvordan delelementerne spiller sammen og anvendes i den teatrale kommunikation. Nedenstående er tænkt som inspirationsspørgsmål. Enkelte spørgsmål er særligt målrettet gymnasieniveau og lærere fra grundskolen kan udvælge og differentiere spørgsmål.

Forestillingsanalysen kan både laves individuelt som en skriftlig opgave, mundtligt i grupper, der fx kan have ansvar for forskellige delelementer af forestillingen, eller som en fælles analyse i en klassesamtale

FORESTILLINGENSANALYSE, ØVELSESARK

Hvis I har brugt forestillingsanalyse arket kan I tage udgangspunkt i jeres notater og gennemgå disse med inspiration fra nedenstående spørgsmål. Ellers kan I undersøge hvor meget I kan huske via nedenstående spørgsmål.

Visualitet og sceneri

Det sceniske rum kan være helt hvidt, med et skarpt lys og rekvisitter og kostumer også i hvidt. Det vil give ét scenisk udtryk, imens et scenisk rum, hvor gulvet er vand, væggene projektioner af sandstrande og rekvisitter holdt i Hawaii stil, udtrykker noget helt andet. Måden det sceniske udtryk visuelt er arrangeret på spiller en afgørende rolle for vores oplevelse af begivenheden. I analysen af en forestilling må man tage udgangspunkt i, at alt på scenen har betydning, scenografien, hver enkel rekvisit, lysstråle, kostume og måden de er i relation til hinanden og de menneskekroppe, der er på scenen har betydning. Da teatre ikke er som fastfrosne billeder, må dets visuelle udtryk undersøges som kommunikationselementer, der over tid kommunikerer noget forskelligt.

Nedenstående er tænkt som inspirationsspørgsmål, der undersøger det visuelle rum og dets relation til både spillere, lydlandskabet og forestillingens udsagn og tematikker.

a. Hvordan så scenerummet ud og hvor var publikum i forhold til scenegulv?
b. Hvilke slags materialer, objekter, former og farver blev brugt i forestillingen?
c. Hvordan var disse arrangeret?
d. Hvordan så kostumerne ud?
e. Hvordan spiller scenerummet, materialer, objekter, former, farver og kostumer sammen og ændres der på disse undervejs i forestillingen? Hvis der er ændringer, hvad er det så udtryk for?
f. Hvordan var forestillingens lyskoncept? Fx skarpt hvidt lys, blødt lys og bløde nuancer, stetoskoplys eller andet?
g. Kom lyset fra lamper i loftet, lyskilder på scenen eller andet?
h. Hvordan spillede lyset sammen med de øvrige visuelle udtryk og ændrede det sig undervejs?
i. Anvendes lys som overgangsmarkør?
j. Blev der anvendt projektioner, film, fotos eller andet?
k. Hvordan spiller brugen af disse medier sammen med de øvrige visuelle udtryk?
l. Hvordan spiller det visuelle rum sammen med måderne hvorpå spillerne bevæger sig og taler på?
m. Hvordan spiller det visuelle udtryk sammen med forestillingens lydlandskab?
n. Hvilke relationer er der mellem det visuelle udtryk og forestillingens tematikker og udsagn?

Forestillingens lydlandskab og musik

Ligesom det visuelle udtryk har stor betydning for hvordan vi som publikum forstår forestillingen har lydlandskabet og musikken også stor betydning for vores oplevelse og fortolkning. Nedenstående spørgsmål er tænkt til at indfange forestillingens lydlandskab og dettes betydninger i forhold til forestillingens øvrige elementer.

Lydlandskabet udgøres af en række forskellige lyde; reallyde (realistiske lyde fx når en spiller går over scenen, kopper eller stole der rykkes etc), effektlyde (lyde, der er kunstigt bearbejdet og fremstillet til forestillingen fx brag, sus, mekaniske lyde etc.), stemmer (her er det særligt relationen mellem det sagte, tonefald, stemmeklang etc. der har betydning) og musik (der kan anvendes både som underlægningsmusik, som live-ledsagelse, hvor musikerne er direkte til stede rent fysisk eller som en integreret del af forestillingens univers, hvor spillerne fremfører musikken eller sangen.

Analysen af forestillingens lydlandskab må derfor starte med at undersøge de forskellige lyde.

a. Hvilke slags lyde hørte du? Tale, reallyde, effektlyde, musik, sang?
b. Hvilken rolle spillede reallydene? Hvordan spillede de sammen med effektlyde, musik og sang?
c. Har reallydene relation til forestillingens tematikker og udsagn?
d. Ændrede reallydene sig i løbet af forestillingen? Hvis de gjorde, hvorfor mon?
e. Hvilken rolle spillede effektlydene? Hvordan spillede de sammen med reallyde, musik og sang?
f. Har effektlydene relation til forestillingens tematikker og udsagn?
g. Var der musik og blev den brugt som underlægningsmusik, live-ledsagelse eller som integreret del af forestillingen? Ændrede dette sig undervejs?
h. Hvordan spillede musik og real- og effektlyde sammen?
i. Var musikken bundet til specifikke karakterer eller handlinger i forestillingen? Hvis den var, hvilken effekt havde dette så?
j. Hvordan er musikken med til at skabe forestillingens udsagn? Bruges den som symbolsk præsentation af ideer? Til at vise følelser og intentioner? Som tid/rum markør?

Spil og publikum

Det er ofte spillernes fremtræden og bevægelser, gestus, handlinger og blikretninger, der i samspil med ordene, det visuelle og lydlandskabet bærer forestillingens handlinger og betydning frem og det er disse relationer analysen af spil og publikum fokuserer på. Nedenstående spørgsmål er tænkt til at indkredse disse relationer.

a. Var skuespillerne sig selv på scenen eller spillede de en karakter/rolle?
b. Hvordan var relationen mellem spiller og rolle? Gik de fx ind og ud af rollen, kommenterede rollen som sig selv?
c. Skiftede de roller undervejs? Og hvordan blev dette markeret?
d. Hvor mange karakterer var der i forestillingen?
e. Hvordan var relationen mellem de forskellige karakterer? Og hvordan kom dette til udtryk?
f. Hvordan så spillerne ud? Hvad havde de på? Hvordan bevægede de sig? Hvordan talte de? Og hvilke effekter havde dette?
g. Lavede spillerne lyde? (ud over når de talte). Og hvilke effekter havde dette?
h. Hvordan var relationen mellem spillere og publikum? Talte og henvendte de sig direkte til publikum? Var der interaktion mellem spillere og publikum?
i. Hvordan aktiverer spillerne de øvrige delelementer i forestillingen? Og hvilke slags betydninger dannes i mødet med publikum?
j. Hvilke spilstilarter trækkes der på i forestillingen; naturalistisk, materialistisk-realistisk, absurd, fysisk eller postmoderne spillestil?

Forestillingens forløb

Det kan også være interessant at se på forestillingens narrative forløb. De valg, der er taget i forhold til måderne hvorpå forestillingens fortælling skrider frem, siger noget om de kunstneriske valg.
Det siger noget om; fortælletraditioner og
har betydning i forhold til måderne hvorpå forestillingens tematikker og udsagn kan forstås. Nedenstående spørgsmål kan anvendes til undersøgelser af fortællingens forløb, det man også kalder de narrative forhold.

- Havde forestillingen et narrativ/en historie?

- a. Var der afgørende vendepunkter i historien?
- b. Hvordan var den narrative struktur i historien? Lineær, cirkulær eller repetitiv?
- c. Gik historien kronologisk frem eller sprang man i tid.
- d. Hvordan var historiens plot bygget op?
- e. Hvordan var historiens dynamik?

Mening og betydning

Når alting på scenen, hver enkel lysstråle, rekvisit, valg af kostume, lyd, bevægelse og en enkelt blikretning har betydning kan det være nærmest overvældende at kaste sig ud i analysen af mening og betydning i en forestilling. Når man skal analysere, må man derfor udvælge nogle fokus- eller nedslagspunkter. Nedenstående spørgsmål er tænkt til at sætte gang i overvejelserne over, hvilke meninger og betydninger enkelte elementer og deres relationer og bevægelser i forestillingen er bærere af. Her trækkes på analyserne af de ovenstående enkeltelementer; visualitet og sceneri, lydlandskab og musik, spil og publikum. Iagttagelserne fra disse analyser anvendes og trækkes sammen i analysen af mening og betydning.

a. Var der rekvisitter, der gik igen? Hvilke betydninger havde disse?
b. Hvordan spillede scenografien og forestillingens udsagn sammen?
c. Var der anvendt symboler, direkte og indirekte?
d. Hvordan var lydlandskabet og lys med til at skabe mening i forestillingen?
e. Hvilken betydning udgjorde relationen mellem spillere og publikum i forhold til forestillingens udsagn?
f. Var der steder, hvor det der blev sagt i virkeligheden var ladet med en anden betydning? Og hvordan kunne I høre/se det?
g. Hvilke tematikker findes i forestillingen og hvordan kommer de til udtryk?
h. Betød det sted forestillingen blev spillet noget i forhold til forestillingens tematikker og udsagn?
i. Hvorfor tror du teatret har valgt at lave denne forestilling netop nu?
j. Hvordan er tematikkerne interessante i forhold til den samtid forestillingen bliver spillet i?
k. Berører tematikkerne noget, der rør sig i samfundet nu?
l. Hvilke tanker vækker forestillingen hos dig?
m. Har forestillingen et budskab? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Som opsamling på forestillingsanalysen kan I se filmen med Aftertalk med det kunstneriske team. I kan efterfølgende tale om, hvordan jeres analyse ser ud i forhold til det kunstneriske teams intentioner, overvejelser og pointer.

LINK til SKUESPILLER DIALOG – Alle 8 film med titlerne: Film 1: Hvorfor et forældre møde ½ og Fiml 2: Hvorfor et forældremøde 2/2, Film 3: Fortællingens forløb/ikke psykologisk, Film 4: Scenografi, lyd og lys, Film 5: Spil, publikum og Verfremdung, Film 6: Teknik på scenen, Film 7:Rekvisitter og kostume, Film 8: Satire.

DANSK OG DRAMA - BRUG MANUSKRIPTET OG JERES KROPSPROG

Til læreren

De følgende dele af undervisningsmaterialet er delt op i inspirationsmateriale, hvor brug af manuskriptet anvendes til at arbejde med relationen mellem tekst og undertekst, det sagte og gjorte, talte sprog og kropssprog.

Øvelserne lægger op til at der arbejdes med stemmeføring og variationer heri, artikulation, tempo og pauser, styrke og tryk, klang og resonans, samt med ikke sproglige virkemidler; vores kropssprog, som kan opdeles i: kropsholdninger, gestus, blik og mimik. Øvelserne træner eleverne i at rette blikket mod alt det, der siges med stemmeføring og kropssprog i en kommunikationssituation, samt giver mulighed for, at eleverne selv afprøver og leger med forskellige måder at bruge deres stemme og krop på i små kommunikationssituationer.

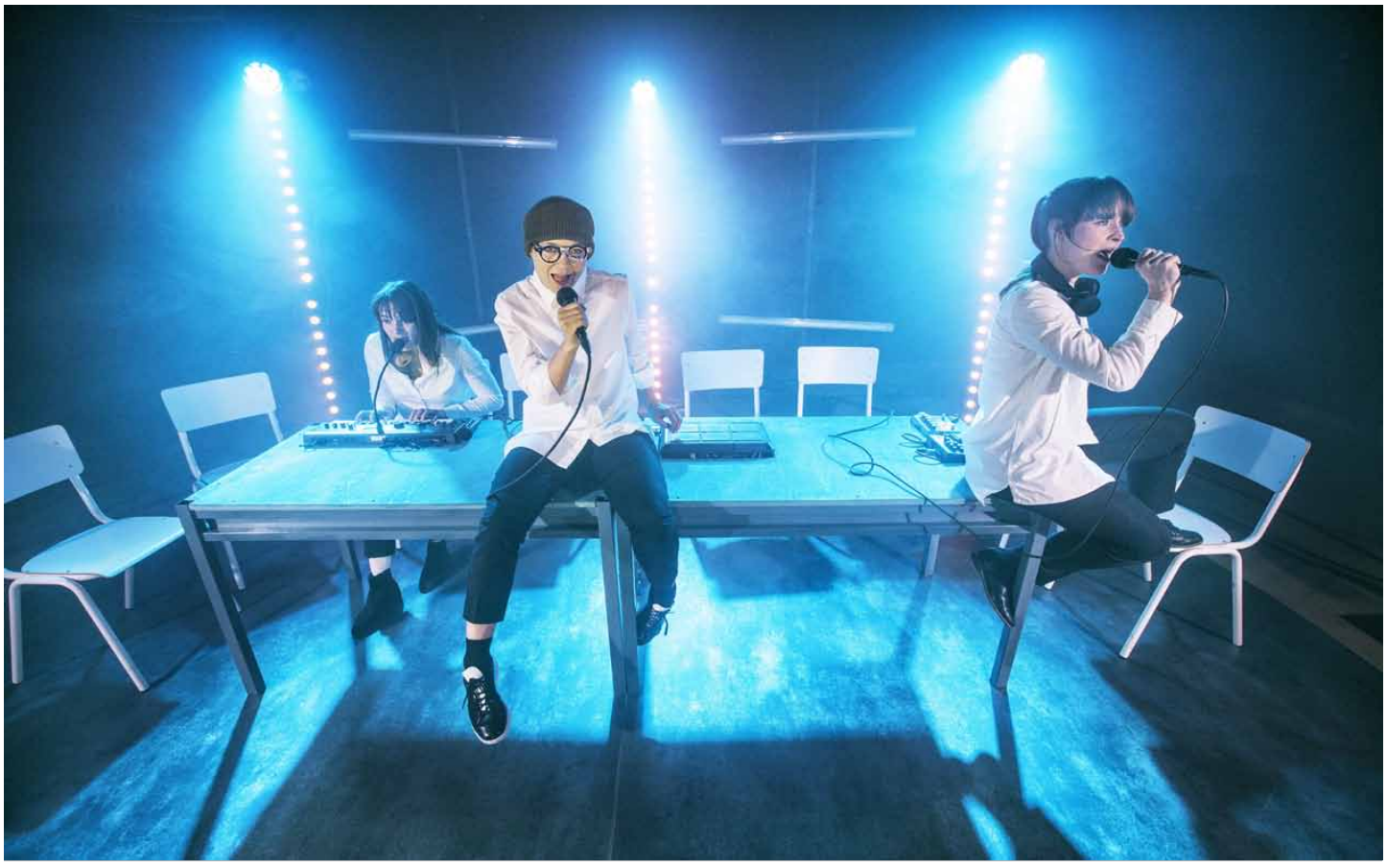

TEKST OG UNDERTEKST, ØVELSESARK

En undertekst, også kaldet subtekst, er det, som der i virkeligheden menes med replikken, men som ikke siges direkte. Det er en tekst, som ikke fremgår direkte af manuskriptet, men som er skuespillerens fortolkning af hvad karakteren egentlig mener med det, han eller hun siger.

Fx kan replikken som Silje siger til Fie i starten af scenen med spytklatten "Hvis du gider kigge op fra din skærm kan du se det? Betyde mange ting. Den kan siges på en måde, så underteksten er: Jeg synes du er doven, nu må du tage dig sammen.

Eller den kan siges på en måde, så underteksten er: Jeg er misundelig fordi du har så mange du skriver med på facebook.

Læs uddrag fra manuskriptet 11. Spytklatten

a. I grupper af 3 taler I om mulige undertekster af de forskellige replikker. Derefter vælger I, hvordan I vil spille uddraget. Hvem er hvem, hvor foregår situationen og hvorfor siger karaktererne som de gør (hvad er underteksten?).
b. Lav derefter en gennemspilning hvor I siger underteksten i stedet for replikkerne.
c. Lav en gennemspilning hvor I leger med mærkelige undertekster, de skal dog stadig være i relation til replikkerne i manuskriptet.
d. Spil scenerne for hinanden i klassen og tal om, hvordan stemmeføring og krop er en del af underteksten.

UDDRAG AF MANUSKRIPT

11.
Spytklatten 2 del
Silje tager computeren

FIE

Hvad laver du?

SILJE

Jeg prøver at arbejde

FIE

Giv mig min computer

SILJE

Så skriv!

FIE

Jasper hvad var det du sagde?

SILJE

Nu kan han godt bruges

FIE

Bland dig nu uden om

SILJE

Hvis jeg ikke blander mig så sker der jo ikke noget

JASPER

Kan vi ikke godt komme videre?

FIE

Du skal ikke skrive på min computer

SILJE

Hvorfor skal han ikke det?

FIE

Fordi

SILJE

Er det ikke lidt barnligt?

FIE

”Er det ikke lidt barnligt?”

SILJE

Hvor er du bare en trist omgang. Og apropos trist omgang, jeg har prøvet ham Niklas, og ved du hvad, så er han altså heller ikke bedre.

FIE

1. jeg er pisse ligeglad. 2. Du er en luder

JASPER

Hvad er det du er bange for?

FIE

1. Hvad blander du dig for? 2. Hvad mener du?

JASPER

Er du bange for at kigge folk i øjnene?

FIE

Hvorfor skulle jeg være det?

JASPER

Fordi de så opdager at der ikke er noget derinde?

FIE

Ej hvor er du underlig. Men det er der jo ikke noget at sige til med den mor

JASPER

Lad være med at tale grimt om min mor

FIE

Men hun er jo underlig

JASPER

Lad være med at sige noget grimt om min mor

FIE

Jeg har ikke sagt noget, jeg siger bare sandheden

JASPER

Hvis du siger så meget som en lille ting om min mor, så

FIE

Så hvad? Jeg siger ikke noget

JASPER

Godt

FIE

Nasserøv

JASPER

Hvad sagde du?

FIE

Alle ved sgu da godt at din mor er på kontanthjælp

JASPER

Spytklatten flyver gennem rummet

Lander i panden lige over Fies højre øje

Spytklatten flyver gennem rummet

Lander i panden lige over Fies højre øje

Med et smask

Begynder langsomt at glide ned over Fies pande

Over hendes øjenbryn

Ned i hendes øje

Videre ned over kinden

Over hendes læber

Ind i hendes åbenstående mund

Ned over hendes hage

Hals

Krageben

Og hendes perfekte bryster

FIE

Min knytnæve flyver gennem rummet

Armen ryger lidt bagud

Først

Inden den bliver skubbet hårdt frem

Med fuld kraft

Hvor den Rammer Jaspers briller

Der knuses i tusind stykker

JASPER

Mit højre ben flyver gennem rummet

Det svinger bagud

Først

Inden det flyver frem mod Fie

For fuld kraft

Ti centimeter før benet rammer hendes overkrop

Dukker hun sig

Og benet rammer i stedet Silje hårdt i brystet

SILJE

Kroppen vælter bagover

Sparket er så hårdt

At den falder ned i bordet

Hænderne når ikke at tage fra

Inden kroppen rammer bordpladen

Med computeren på

Kroppen vælter bordet

Bordet knækker sammen

Og computeren mases i stykker

Mellem krop og bord

STATUSØVELSER, ØVELSESARK

Hverdagen er fuld at situationer som ligner nogle af dem vi ser i Forældremødet hvor der tydeligvist kæmpes om status mellem de involverede parter; fx da forældrene diskuterer lejrtur og det kommer til en diskussion om, hvem der har overskud til at arrangere og tage med på turen. Denne scene er interessant i forhold til status fordi det både kan give status at have overskud til at arrangere turen, men også giver en vis status ikke at have overskud til det, fordi det er udtryk for at man har arbejde og er et travlt menneske med mange projekter.

Læs uddrag fra manuskriptet. 7. Lejrtur

a. I grupper af 6 taler I om de mest oplagte statusforskelle mellem karaktererne. Derefter prøver I at gennemspille uddraget med disse statusforskelle.
b. Herefter bytter I om på statusforholdende mellem karaktererne og prøver at spille uddraget en gang til.
c. Med de nye statusforhold gennemspiller i uddraget en gang til, hvor I leger med at forstørre og mindske forskellene ved at en i gruppen definerer om der skal være stor eller lille statusforskel mellem karaktererne, dette kan gøres på en skala fra 1 til 10.
d. Spil disse små scener for hinanden i klassen og tal om, hvordan kropsholdninger, blikke, mimik, gestus, stemmeføring, tempo etc. er med til at definere status.

FOTO fra forestillingen med eks på tydelige statusforskelle

UDDRAG AF MANUSKRIPT

7.
Lejrtur 2 del

HEIDI

Det lyder som en rigtig god ide, I skal bare vide at i selv skal arrangere turen

Stilhed

Hvem melder sig til at arrangere?

Vi kan nedsætte et udvalg. Keld? Er det noget for dig?

KELD

Øh ja ja, ja ja.. ja for satan, Keld, skriv Keld på

HEIDI

Andre?

KIM

Må jeg lige sige noget?

HEIDI

Ja Kim?

KIM

Det er ikke for at skyde ideen ned eller noget, jeg synes faktisk det er et fremragende forslag

KELD

Tak

KIM

Selvtak. Jeg har bare en del erfaring med at arrangere lejrture på initiativ fra forældrene, fra Alexanders storebrors klasse, og erfaringen har bare lært mig, at der er en del logistik omkring sådan en lejrtur, som godt kan gå lidt op i hat og briller, hvis man ikke kører en stram strategi og det kræver jo et vist tidsoverskud, som jeg tillader mig, og det er IKKE for at skyde ideen ned, men som jeg tillader mig at stille spørgsmålstegn ved om vi har, lad os bare sige det sådan, for hånden på hjertet, hvem af os herinde har egentlig tid til at gå i dybden med sådan en form for, hvad skal man kalde det, fritidsaktivitet, for slet ikke at tale om, og igen, ikke for at skyde ideen ned, men for slet ikke at tale om hvem af os voksne skal tage med ud i den hytte i den skov, hvem af os kan rent faktisk sådan lige tage 3 dage fri?

Stilhed

KELD

Det er jo bare noget med at være ude i god tid, så man kan tage fri

KIM

Men vil man bruge 3 fridage eller feriedage på sådan en tur?

HEIDI

Ja Jane?

JANE

Jeg vil i hvert fald gerne melde mig til at stå for alt praktisk koordinering

KIM

Men kan du tage med på selve turen?

JANE

Altså med det arbejde jeg har, det er stort set umuligt for mig bare at få en uges sammenhængende ferie i forvejen, så jeg er nok ikke det bedste bud

HEIDI

Ja Tine

TINE

Jeg kan godt. Jeg har ikke noget arbejde lige pt. Så… ja. Jeg vil i hvert fald gerne…hvis jeg

HEIDI

Det er da super, Tine

KIM

Men der skal jo nogle flere med…Tine kan jo ikke…

GRY

Keld og jeg kommer med deg!

KELD

Jeg ved simpelthen ikke om jeg kan få fri

GRY

Keld og jeg kommer med deg!

HEIDI

3 voksne, det må være nok

JANE

Og så synes jeg vi laver et program med nogle aktiviteter for de unge, som giver dem et indblik i en verden uden mobiltelefoner.

DANSK OG DRAMA – DIGT MED PÅ MANUSKRIPTET - SKRIVEØVELSER

Til læreren

Nedenstående øvelser er tænkt som skriveøvelser, der på forskellig vis tager udgangspunkt i manuskriptet, men som lægger op til at arbejde med skriftlighed indenfor forskellige genrer. Fælles for opgaverne er, at de har meddigtende og supplerende karakter og har til formål, at åbne manuskripttekstens univers for eleverne. Gennem elevernes arbejde med at producere supplerende tekster bliver det muligt at få et indblik i, hvordan de har forstået og tolket teksten i manuskriptet og det bliver muligt, at bearbejde denne tolkning via feedforward i skriveprocessen.

Man kan vælge at arbejde med alle opgaverne, lade eleverne vælge opgave individuelt eller udvælge en enkelt øvelse til alle eleverne.
I en ideel verden med masser af tid, vil det også være sjovt efterfølgende at lade eleverne læse deres tekster højt for hinanden, således at manuskripttekstens mange mulige side- og viderehistorier åbnes for eleverne via inspirationen fra de andre elevers tekstproduktioner. Man kan også lade eleverne give hinanden feedback via kriterier læreren opsætter.

PARALLELFORTÆLLINGER, ØVELSESARK

Der løber i manuskriptet en parallelfortælling om Sebastians røde dunjakke, der er væk og som der tidligere er blevet tisset på.

Læs uddrag af manuskriptet.

Vi får aldrig hele historien om hvad der er sket denne gang med Sebastians jakke. Skriv en kort fortælling om Sebastian og det, der sker med hans jakke. Inddrag karakterer fra forestillingen fx Casper, Sebastians far, Jasper, Fie, Silje, Alexander, Lucia og Nadia, eller andre karakterer du synes det ville være interessant at udfolde historien omkring.

UDDRAG AF MANUSKRIPT

22.

HEIDI

Hold op med at snakke

Gry laver ansigter

GRY

”EFTERABER DU?”

JANE

”Abelyde”

JOAN

”Hønelyde”

GRY

”Kattelyde”

Herefter ad lib dyrelyde. Casper får, Petra Krage,

Kim stor hund, Keld ko, Tine fugl.

HEIDI

5

CASPER

JEG VIL HAVE AT JERES UNGER HOLDER OP MED

AT GEMME SEBASTIANS JAKKE.

HEIDI

4

CASPER

JEG VIL HAVE AT I LÆRER JERES UNGER AT

BEHANDLE MIN SEBASTIAN ORDETNLIGT.

HEIDI

3

CASPER

JEG VIL HAVE AT JERES UNGER HOLDER OP MED

AT PISSE PÅ HANS DUNJAKKE.

HEIDI

2

CASPER

ER DET FORSTÅET!

HEIDI

1

VIDEREFORTÆLLINGER, ØVELSESARK

I forestillingen løser Jasper, Fie og Silje selv konflikten, imens forældrene til forældremødet truer med at hive deres børn ud af folkeskolen og Tine Jaspers mor siger, at hun nok skal betale for computeren selvom hun har brug for pengene for at Jasper kan komme på efterskole.

Læs uddraget fra manuskriptet.

Skriv nu i reportageform om hvad der sker for Jasper og Fie i månederne efter vi forlader dem…….

UDDRAG AF MANUSKRIPT

20B
Nye briller
Jasper og Silje og Fie sidder og kigger ud over byen

SILJE

Jeg fryser

FIE

Tag min jakke

Silje tager jakken på og putter hænderne i lommerne.

Finder en guldring

SILJE

Wau. Er det din?

FIE

Næ. Hvor fandt du den?

SILJE

Den lå i jakken

FIE

Det må være min mors ring. Jeg har arvet jakken af hende

SILJE

Er det en ægte diamant?

FIE

Hvis det er min mors så er den helt sikkert ægte.

JASPER

Er den ikke meget værd?

FIE

Nok til både en ny computer og et par briller …

De kikker på hinanden

FIE

Skal vi gå?

GIV TEKSTEN EN NY INDPAKNING - SKRIV I ANDEN GENRE, ØVELSESARK

Læs uddraget fra manuskriptet.

Omskriv herefter teksten fra manuskriptgenren til en tekst i en anden genre. Du kan fx vælge mellem at skrive det som et læserbrev, et kort essay, et digt, en reportage eller et brev.

UDDRAG AF MANUSKRIPT

Jeg skal nok betale

GRY

Mener du alvorligt at hun skal betale dig 11.200 kr.? Det ved du jo, at hun ikke kan

JANE

Du synes måske hellere klassekassen skal dække det?

TINE

Jeg skal nok betale

GRY

Ja, men Tine. Har du de pengene?

TINE

Nej, jeg skulle have sparet op til Jaspers efterskole

JANE

Ja, men så må du spare op til en computer istedet

GRY

Du oppfører deg virkelig barnslig her, Jane

JANE

Hvis vi skal løse det her så skal vi vel løse det på en retfærdig måde?

KIM

Jeg bliver simpelthen nødt til at sige, at jeg ikke synes den her sag kan løses udelukkende som et økonomisk anlæggende.

JOAN

Hørt, og ærligt talt, vi lever i en retsstat, og ikke i en eller anden hullabulla jihallaballa isslammabamma agtigt middelalderlig øje for øje stat.

GRY

(til Keld) Nu sir du noet

KELD

Vi er voksne mennesker. Vi burde kunne løse det her internt

KIM

I kan ikke bare betale jeres unger fri af deres synder, det er en principiel sag, som vedrører hele klassen.

KELD

det handler om sammenhold og forståelse af hinandens behov

JOAN

Nej nej. Jeg synes det er vigtig at vi lærer vores børn, at man ikke bare kan spytte og slå uden at det har konsekvenser, det er vi simpelthen nødt til, vi er simpelthen nødt til at tage noget ansvar.

KELD OG GRY

Selvfølgelig

KELD

Selvfølgelig skal vi ta' noget ansvar. Ansvar for hinanden.

KIM

Nemlig. Det influerer direkte på den sociale trivsel de unge imellem og derfor synes jeg at det er nødt til have nogle mere vidtrækkende konsekvenser for de unge

JOAN

Lige præcis. I er simpelthen nødt til at tage noget ansvar for jeres børns handlinger, min Nadia skal i hvert fald ikke gå i klasse med…

Heidi ringer med klokken

HEIDI

Nu kører det lidt af sporet synes jeg, kan vi ikke få nogle konkrete løsningsforslag på bordet

JOAN

Jeg synes Fie og Jasper skal udvises af den danske folkeskole for bestandigt for at benytte sig af voldelig adfærd

KIM

Enig

JANE

Tager I pis på mig?

KIM

Nej

TINE

Jeg skal nok betale, I må bare Ikke udvise Jasper

JANE

Jeg har fandme altid valgt at bakke op om den Danske Folkeskole, men der er altså ikke nogen der smider mit barn ud, så tager jeg hende selv ud og sender hende på privatskole, hun har faktisk en åben plads på Benadotteskolen.

HEIDI

Hør nu her, det er overhovedet ikke jer der kan beslutte at bortvise nogen fra den Danske folkeskole og man kan heller ikke

JANE

Nej, det kan man nemlig ikke. Jeg har simpelthen fået nok af det her, giv mig mit kagefad, jeg går hjem

HEIDI

Kan vi nu ikke lige

GRY

Ja, det er løsningen!! Det gavner fellesskapet. Å gå sin veg

JANE

Hvis du passer dit, så passer jeg mit

GRY

Du er så full av bullshit

JANE

Nej det er dig der er stupid

GRY

Siger du! Du som ikke fatter en dritt

JANE

Men det gør du med dit lille overbid?

GRY

I det minste holder jeg styr på barnet mitt

JOAN

Arhh…

GRY

Hvad?

JANE

Hun manipulerer jo andre

GRY

Manipulerer?

JANE

Hun har da manipuleret med Joans Nadia til at smide lille Carla fra 7. op i en affaldscontainer

HEIDI

Kan vi ikke tage denne snak under punkt 8, Eventuelt?

JOAN

Min Nadia, det vil hun aldrig gøre

GRY

Hva mener du? Manipulert? Nadia har vel selv hittet på det?

JOAN

Ja bare giv hende skylden for noget hun aldrig har gjort. Så var det vel også hende der fandt på, at Alexander skulle pisse på Sebastians jakke?

KIM

Alexander sir at Nadia har lagt et brugt menstruationsbind i Jaspers madpakke

JOAN

Alexander har ridset tabernar med en nøgle på Sebastians skab

KIM

Nadia har undercover profil på instagram, som du slet ikke kender noget til

JANE

Alexander skriver alle sine matematikopgaver af efter sin storebror

HEIDI

Kære Gud

Hjælp mig ud af dette kaos

Lad mig ikke drukne mit hoved i toilettet

Lad mig ikke drikke sæben og stikke toiletbørsten i halsen

Lad mig ikke kværkes i toiletpapir og hænge mig selv i den selvtørrende håndklæde automat

Lad mig rejse mig stolt fra gulvet og gå tilbage ind i klasselokalet med oprejst pande

KIM

Jeg synes Jasper og Fie må ryge, det er dem der skaber kaos i klassen, og så der kan blive ro til at vores andres unger kan lære noget

JANE

Jeg tager selv Fie ud af skolen øjeblikkeligt

GRY

Hvis fellesskapet skal bestå, så

JOAN

Hvis du siger ordet fellesskap engang til så

KIM

Min Alexander skifter klasse fra på mandag

JOAN

Ordet fællesskab, jeg får det bare så dårligt

KIM

Alexander sir at Nadia har lagt et brugt menstruationsbind i Jaspers madpakke

JOAN

Alexander har ridset tabernar med en nøgle på Sebastians skab

KIM

Nadia har undercover profil på instagram, som du slet ikke kender noget til

JANE

Alexander skriver alle sine matematikopgaver af efter sin storebror

HEIDI

Kære Gud

Hjælp mig ud af dette kaos

Lad mig ikke drukne mit hoved i toilettet

Lad mig ikke drikke sæben og stikke toiletbørsten i halsen

Lad mig ikke kværkes i toiletpapir og hænge mig selv i den selvtørrende håndklæde automat

Lad mig rejse mig stolt fra gulvet og gå tilbage ind i klasselokalet med oprejst pande

KIM

Jeg synes Jasper og Fie må ryge, det er dem der skaber kaos i klassen, og så der kan blive ro til at vores andres unger kan lære noget

JANE

Jeg tager selv Fie ud af skolen øjeblikkeligt

GRY

Hvis fellesskapet skal bestå, så

JOAN

Hvis du siger ordet fellesskap engang til så

KIM

Min Alexander skifter klasse fra på mandag

JOAN

Ordet fællesskab, jeg får det bare så dårligt

KIM

Det er utrolig synd for ham at han er kommet i sådan en elendig klasse, når han storebror har haft så mange gode oplevelser med sin klasse

JANE

Min Fie er så færdig med den her skole

KIM

Jeg kan love jer for at Alexander stopper nu

JOAN

Det gør Nadia også

PETRA

Så bliver Lucia helt alene, så skal hun også skifte skole

GRY

Hvis det her er fellesskapet, så skal min Silje i hvert falt ikke være en del av det

JOAN

Awerhhhhhhh

SAMFUNDSFAG

Til læreren

Nedenstående øvelser bearbejder forestillingens tematikker og udsagn med fokus på samfundsfaglige fagkundskaber indenfor områderne privatøkonomi, velfærdssamfund, sociale grupper og fællesskabers rolle i socialiseringen.
De enkelte øvelser står for sig selv, men kan også laves som del af et større forløb, hvor tematikker og argumenter skærpes undervejs.

Forældremødet som metafor

Denne øvelse sætter fokus på Forældremødet som metafor for samfundsproblemer. Første del af øvelsen laves som en fælles brainstorm i klassen over, hvordan Forældremødet kan forstås som en metafor for samfundsproblemstillinger.

Anden del af øvelsen laves som en brainstorm i mindre grupper. Grupperne skal nu vælge et enkelt samfundsfagligt tema eller en samfundsfaglig problemstilling, som de mener Forældremødet kan anses for at være en metafor for. Gruppen skal nu lave en mere dybdegående brainstorm over dette tema/denne problemstilling. Det kan fx være temaet ”Regler og systemer kontra det enkelte individ”. Her vil gruppen så diskutere hvilke samfundsfaglige problematikker dette tema kan anses for at være en metafor for - altså hvilke andre steder i samfundet gør dette tema sig gældende? Det kan også være en diskussion af, hvordan der i et velfærdssamfund skal balanceres mellem regelsæt, der er til for alle og som samtidig rammer den enkelte. Forskellige argumenter i forhold til temaet/problemstillingen kan indgå i gruppernes brainstorm.

Hver gruppe fremlægger deres brainstorm for klassen og der samles op på alle de samfundsfaglige temaer og problematikker som eleverne har fundet frem til, at forestillingen kan være en metafor for.

Interview af egen skoleleder

I forestillingen bliver **Forældremødet** metafor for en række problemstillinger i vores samfund. Til Forældremødet mødes forældre med forskellige sociale, økonomiske og kulturelle baggrunde og skal have et lille fællesskab til at fungere på trods af disse forskelle.

I mindre grupper laves en indkredsning af udfordringer i relation til at få et sådant fællesskab til at fungere. I kan tage udgangspunkt i forestillingen. Herefter laver klassen en interviewguide til interview af en af skolens ledere. Interviewet kan tage udgangspunkt i undersøgelser over, hvordan lederen ser på de problematikker og hvordan lederen oplever skolens ansvar i forhold til nogle af disse problematikker på et samfundsmæssigt plan.

Skolelederen kan så inviteres på besøg i klassen til et lille interview. Skolelederen kan evt. få interviewguiden på forhånd sådan at han/hun kan være forberedt på interviewet.

Lav en retssal

I forestillingen er forældrenes diskussion om bidrag til klassekassen et centralt konfliktpunkt. Lav en retssal, hvor "bidrag til den fælles kasse" er temaet. Vælg to elever, der skal agere advokater og som skal føre ordet. Vælg yderligere i alt ti elever, der deles i to grupper af fem og som skal sidde bag hver advokat og skrive argumenter til advokaten, som de kan give til advokaten undervejs i retssagen. I kan enten vælge at læreren er dommeren eller vælge en elev, der agerer dommer. Det er dommeren som starter retssagen og styrer sagens gang. Resten af klassen bliver juryen, der til sidst skal afgøre sagen og deres opgave bliver, at skrive argumenter for og imod ned undervejs. Øvelsen er tænkt til at skulle skærpe elevernes argumentation for forskellige holdninger og det kan være en god ide, at prøve at skulle argumentere for holdninger man ikke nødvendigvis selv har.

Der vil være 3 runder i øvelsen.
Første runde har form som et forberedende møde. De valgte advokater samles med deres hold af argumentskrivere (de to grupper af frem elever). Advokaten og dennes hold forbereder henholdsvis det indledende argument imod og for at alle skal bidrage med samme beløb. Derudover kan grupperne lave en brainstorm over de første argumenter. Samtidigt mødes dommeren med juryen og sætter denne ind i retssagens problematik og juryens rolle med at skrive argumenter for og imod ned undervejs, samt deres rolle i at afgøre sagen til sidst.

Anden runde har form som selve retssalen. Dommeren starter retssagen ved at lade anklageren starte med argumenter imod at alle skal bidrage med det samme beløb. Herefter kommer forsvarsadvokaten på.

Både dommer og advokater kan bede om 5 minutters udsættelse, hvor grupperne igen kan mødes og overveje deres sag og skrive nye argumenter de vil bruge ned.

Advokaterne kan også protestere imod den anden advokats argumenter, hvis de synes disse fordrejer det sagte eller er usande.

Tredje runde har form som juryens votering og dommerens endelige afgørelse af sagen. Resten af klassen lytter med mens juryen voterer og endelig fremsiger deres afgørelse og dommeren siger sin afsluttende bemærkninger.

FORÆLDREMØDET SOM METAFOR, ØVELSESARK

Lav en brainstorm i klassen over, hvordan forestillingen **Forældremødet** kan forstås som en metafor for problemstillinger i relation til samfundsfaglige problemstillinger

Nedenstående er tænkt som inspirationsspørgsmål.

A. Hvad er skolen metafor for?
B. Hvad er læreren metafor for?
C. Hvad er forældrene metafor for?
D. Hvad er kagen metaforer for?
E. Hvad bliver lejrturen metafor for?
F. Hvad kan diskussionen om bidrag til klassekassen være metafor for?
G. Hvad er forholdet mellem Fie, Silje og Jasper metafor for?

I mindre grupper laver I nu en ny og mere dybdegående brainstorm.
I skal i gruppen vælge et enkelt samfundsmæssigt tema eller en enkel samfundsmæssig problemstilling som I mener **Forældremødet** kan ses som metafor for.

Det kan fx være:

a. Privatøkonomi og velfærdssamfundet
b. Forholdet mellem privatøkonomi og sociale grupper
c. Fællesskabers rolle i socialisering?
d. Regler og systemer i forhold til de enkeltindivider som rammes af dem?
e. Ligebehandling eller positiv særbehandling?

Når I har gjort dette skal I skrive en brainstorm over alle de samfundsmæssige konflikter som er en del af temaet/problemstillingen. I udvider brainstormen ved at skrive argumenter for og imod i relation til konflikterne.
Til sidst fremlægger i jeres brainstorm og argumenter for hinanden i klassen.

TAG KONFLIKTEN ET ANDET STED HEN, ØVELSESARK

a. Indkreds tematikker og udsagn fra forestillingen. Har I ikke allerede arbejdet med forestillingsanalysen kan I lade jer inspirere af spørgsmål under den del, der omhandler mening og betydning. Dette kan gøres i grupper eller som en fælles brainstorm i klassen.
b. Tal herefter om, hvad hovedkonflikterne i forestillingen er og hvilke samfundsmæssige forhold og problematikker disse berører.
c. Tag nu hovedkonflikterne et andet sted hen; forstået på den måde at konflikten nu udspiller sig et andet sted i vores samfund. Fx på plejehjemmet, i vuggestuen, på uddannelsesinstitutionen, i lokalpolitik, miljøpolitik etc. Tal om, hvordan konflikten så ville se ud og hvilke argumenter, der ville være for forskellige holdninger til konflikten.
d. Lav i mindre grupper små improviserede scener, hvor forskellige holdninger til konflikten kommer til udtryk og hvor I kan afprøve forskellige argumenter. Bestem jer for, hvor scenen udspiller sig og hvem I er, inden i går i gang.
e. Vis nogle af de improviserede scener for hinanden i klassen og tal om, hvilke argumenter der kommer i spil, samt om hvordan problematikkerne i konflikten har forskellige nuancer alt efter, hvor i samfundet den udspiller sig.

INTERVIEW AF EGEN SKOLELEDER ØVELSESARK

a. I grupper diskuterer I hvilke udfordringer der er i forhold til at få det forældrefællesskab der kan være i en klasse til at fungere. I må gerne tage udgangspunkt i forestillingen. Det kan være forskellige holdninger, kulturelle baggrunde, værdier, økonomiske og sociale baggrunde.

b. Lav en liste over udfordringer.
c. Grupperne læser deres lister op for klassen.
d. På baggrund af disse oplæsninger laves nu en interviewguide til skolens leder, hvor I udspørger denne om holdninger til og syn på disse udfordringer.
e. Nu kan I interviewe skolelederen.

LAV EN RETSSAL, ØVELSESARK

I skal nu i klassen lave en retssag over ”Om alle skal bidrage med samme beløb til den fælles kasse”. Retssagen forløber i tre runder.

Første runde som et forberedende møde, anden runde som selve retssagen og tredje runde som juryens votering og den endelige afgørelse af sagen.

Jeres lærer inddeler jer i advokater, advokatteams, der hjælper advokaterne med argumenter, en jury og hvis ikke jeres lærer selv er dommer, vælger læreren også en dommer.

I skal nu til forberedende møde.

Advokater og advokatteams mødes. I skal skrive det indledende argument, samt de første argumenter op I kan komme i tanke om.

Imens mødes jury og dommer og dommeren sætter juryen ind i sagens problematik og juryens rolle i retssagen.

Retssagen går i gang.

Sæt jer i rummet så dommeren har overblik og hver advokat og dennes team sidder på hver sin side af dommeren og juryen sidder for sig som tilskuere.

Retssagen indledes med at dommeren byder velkommen til retssalen og stiller konflikten op; skal alle bidrage med det samme beløb?

Anklageren og dennes team fremfører det indledende argument imod at alle skal bidrage med det samme beløb. Forsvarsadvokaten og dennes team skal nu forsvare at alle skal bidrage med det samme.

Herefter styrer dommeren at advokaterne på skift får taletid, alt imens de to advokatteams skriver argumenter på små sedler og så lydløst som muligt giver disse til deres advokat.

Advokater og dommer har ret til at bede om 5 minutters udsættelse. Hvis du som advokat ønsker at mødes med dit advokatteam for at lave nye argumenter, kan du bede om udsættelse. Dommeren kan også vurdere, at der er brug for udsættelse.

Husk at du som advokat også kan protestere, hvis du synes den anden advokats argumenter ikke er sande.

Det kan være dommerens opgave, at styre retssagen i retning af evt. kompromisser eller løsninger, samt at nuancere debatten.

Det er også dommeren, der afgør hvornår sagen skal afsluttes og juryen skal træffe deres afgørelse.

Juryens votering og sagens afgørelse

Juryen får fem minutter til at tale sammen om deres afgørelse, imens lytter resten af klassen på og afgørelsen fremsiges.

Dommeren afgør til sidst sagen.

PSYKOLOGI

Til læreren

Bearbejdningen af forestillingen og øvelserne i dette afsnit er skrevet til elever på de gymnasiale uddannelser. Den første opgave, hvor elverne skal observere elementer i forestillingen skal stilles inden forestillingen ses. Efterfølgende opgave med fokus på iagttagelser og udvikling af produkt laves efter eleverne har set forestillingen. Nedenstående forslag til arbejdet med forestillingen forudsætter elevernes tilegnelse af viden om en række emner inden for det socialpsykologiske felt.

Det drejer sig om følgende emner:

- familietyper i det senmoderne samfund (Dencik), herunder opdragelsesformer (Baumrind) og øvrige voksen-barn-relationer
- roller-holdninger-fordomme
- konflikthåndtering/transaktionsanalyse

Alle emner behandles i

Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje
– 1. udgave, 2008

- opdragelse, familie + det senmoderne familieliv : kap. 10 + 19
- roller + holdninger: s. 361-70 + 376-78
- konflikt og kommunikation, incl. transaktions-analyse: kap. 18

Observationsopgaver inden forestillingen:

Læreren har sat sig ind i manuskriptet (kan rekvireres hos Teatret st.tv) og stiller herudfra en række observationsopgaver til eleverne, der er inddelt i grupper à 3-4.
Det forudsættes at den enkelte gruppe har repeteret sit observationsområde inden mødet med forestillingen.

Iagttagelser og produktion

Her er det vigtigt at læreren på forhånd formidler krav til elevernes produktion af fremlæggelsesprodukter.

OBSERVATIONSOPGAVER INDEN FORESTILLINGEN - ØVELSESARK

I grupper af 3-4 elever skal I arbejde med et observationsområde som I aftaler med jeres lærer.
Forslag til observationspunkter:

Fokus: forældrene
- Hvilke opdragelsesstile (Baumrind) kan I iagttage bag de forskellige forældres indlæg på mødet?
- Hvilke familietyper (Dencik) kan I sandsynliggøre via disse indlæg?

Fokus: forældrene
- Hvilke roller tilskrives og skabes under diskussionerne på mødet?
- Læg mærke til samtlige voksnes udsagn, når de direkte eller indirekte 'stempler' hinanden.
- Brug Arne Sjølunds uformelle standardroller (s. 367) til at karakterisere hver enkelt forælder og læreren.
- Brug Benne og Sheats uformelle roller i arbejdsgrupper (s. 369-70) til at karakterisere hver enkelt forælder og læreren.
- Kognitiv dissonans (s. 376-79): kan I iagttage eksempler på kognitiv dissonans hos de forskellige forældre?

Fokus: forældrene og de unge
- Hvilke transaktioner udveksles der mellem de forskellige forældre? Find eksempler på både simple, komplementære, krydsede og dobbelte transaktioner.
- Observér konfliktoptrapningen i 'voldsscenen' mellem de unge.
- Observér konfliktoptrapningen i forældregruppens konflikthåndtering
- Hvilke forskelle er der på forældrenes og de unges konfliktløsning?

IAGTTAGELSER & PRODUKT EFTER FORESTILLINGEN - ØVELSESARK

Eleverne arbejder i grupper med deres iagttagelser. På baggrund af gruppens iagttagelser skaber hver gruppe et produkt, der fremlægges.

Produkt:

- Fremlæggelse med powerpoint, incl. fotos eller andet billedmateriale fra forestillingen
- Rollespil ell. andre små dramatiske optrin (opdragelsesstile, konflikthåndtering)
- andre idéer

Det anbefales at supplere skuespillets fremstilling af sine emner med casemateriale, fx (sekvenser af) dokumentarfilm eller artikelmateriale.

MUSIK

Til læreren

I forestillingen optræder der underlægningsmusik, som er afviklet i kortere eller længere loops. Nedenstående opgaver lader eleverne arbejde med produktion af forskellige loops og leg med soundscapes. Opgaverne er inspireret af forestillingens lydunivers, samt af musikalske dogmer fra forestillingen, hvor skuespillerne selv afvikler lyd. Opgaverne kan laves individuelt eller i grupper, på nær den sidste opgave, der forudsætter samspil.

Til opgaverne skal bruges Garageband appen.

Opgaverne er tænkt således at de lægger op til at blive afspillet for holdet og til efterfølgende diskussioner af musikalsk form, billedsprog og af, hvad musik gør ved os.

LAV DINE EGNE LOOPS - ØVELSESARK

I forestillingen er underlægningsmusikken afviklet som korte eller længere loops - cirkler af enten rytmiske eller tonale forløb - som lag i en lagkage, eller som byggeklodser hvor man bygger på eller piller af. Lav dine egne byggeklodser (Loops)

I Garageband appen, som er en fast del af Apples app´s på iPad og iPhones, kan man hurtig skabe sine egne loops. Åben app`en, og gå til "Live Loops" hvorefter du vælger en genre, eller vælger at bygge din egen sang op fra bunden. Leg med det store bibliotek af beats, atmosfære, klange og melodier, og træk dem over i dit arrangement. Du kan også lave dine egen loops ved hjælp af den indbyggede mikrofon. Syng, optag lyde fra naturen, skolen, toilettet osv. og bearbejd´ dem med de indbyggede effekter. Det er et overskueligt, sjovt og tidsrøvede legetøj - og meget intuitivt og brugervenligt - Og husk, man kan ikke lave fejl i musik!

Lav både loops der komplimenterer hinanden, men også loops der er hinandens modsætninger, og diskutere hvad det kan være? Derved finder I et musikalsk form og billedsprog.

LEG MED SOUNDSCAPE - ØVELSESARK

Leg med at soundscape (dvs. at lave underlægning/ lydformning) til fx: den daglige undervisning, til spisefrikvarteret, til drama øvelser, underlægning til historielæsning, til skriveopgaver osv. og se hvad det gør ved processerne. Hvad gør det ved dem der udfører det? Hvad gør det ved dem der bliver underlagt musikken?

Snak om hvad musik gør ved os, og hvor vi allerede har musik som underlag i vores dagligdag.

DET MINIMALE - ØVELSESARK

Én af forestillingens musikalske dogmer er begrænsninger (kun 3 skuespillere der selv skal afvikle alt)

I sammenspil kan man arbejde med det minimale - Om-arrangere en sang til en så lille instrumentering og besætning som muligt, og se hvad det gør ved udtrykket af sangen.